

**Vedenie Slovenského národného divadla a Opery Slovenského národného divadla
prijali so zármutkom správu o úmrtí bývalej poprednej opernej sólistky**

MARTA NITRANOVÁ

*** 26. máj 1942 Bratislava † 19. máj 2021 Badajoz, Španielsko**

Marta Nitranová vyštudovala spev na bratislavskom Konzervatóriu. Hoci ju priťahovalo aj výtvarné umenie, dala prednosť hudbe. Ešte ako poslucháčka konzervatória sa predstavila v Opere SND v inscenácii Menottiho *Konzula* a súbežne študovala komicky rozihranú postavu jednoduchého dievčaťa Nancy v Brittenovej opere *Albert Herring*. V roku 1966 sa stala sólistkou Opery SND, kde pôsobila až do roku 1996. V rokoch 1972 – 1973 absolvovala študijný pobyt v Taliansku. Zúčastnila sa na speváckych súťažiach v Sofii a v Rio de Janeiro, kde obsadila 3. miesto a predstavila sa na koncerte víťazov v Sao Paulo.

Prvé postavy, ktoré Marta Nitranová našťudovala na pôde našej prvej opernej scény akoby predznamovali jej sústredenie sa na súčasnú opernú tvorbu. Počas svojej tridsaťročnej kariéry v SND uviedla vyše pol stovky postáv. Mnoho z nich v dielach slovenských skladateľov, napríklad v Suchoňovej opere *Krútnava* bola Katrenou, v Cikkerových operách Kaťušou vo *Vzkriesení* a Isabel v *Rozsudku*, Ženou v opere *Udatný kráľ* od Alexandra Moyzesa. Intendant mníchovského Theater am Gärtnerplatz si vybral Martu Nitranovú ako ideálnu Katrenu v inscenácii *Krútnavy* (1979), ktorú tam spievala po boku s Andrejom Kucharským ako Ondrejom viac ako dve divadelné sezóny.

Marta Nitranová milovala postavy plné vnútornej energie a drámy, opery veristické od Pucciniho, Mascagniho, Giordana a ďalších, ktoré jej ponúkli nielen vďačné spevácke, ale aj herecké príležitosti. Svoj farebný, výrazovo bohatý hlas uplatnila napríklad v Pucciniho operách ako Giorgetta v jednoaktovke *Plášť* a Santuzza v *Sedliackej cti*. Z ďalších mimoriadnych umeleckých stvárnení spomeňme Ortrudu vo Wagnerovom *Lohengrinovi*, Marinu v Musorgského *Borisovi Godunovovi*, Varvaru v Janáčkovej *Kati Kabanovej*, či Kostelníčku v *Jej pastorkyni* alebo Katarínu v *Gréckych pašiakoch* Bohuslava Martinů. V stručnom výpočte bohatej kariéry nemožno opomenúť jej vysnívanú *Floriu Toscu* a mimoriadne expresívnu, strhujúcu postavu Bess, ktorou excelovala v opere Georgea Gershwinu *Porgy a Bess*. So SND hosťovala v Národnom divadle v Prahe, na festivale v Edinburghu i v Jeruzaleme a inde. Venovala sa aj koncertnej činnosti.

„Som technický typ ako matematik, ktorý musí mať všetko vypočítané; potom si nad tým kleniem oblúk a vypíňam ho vnútorným svetom hrdinky. A tak sa rada s každou postavou pohrám“, spomínala v jednom z rozhovorov. Marta Nitranová stvárňovala postavy noblesné i prosté, nielen v hlavných postavách, ale i v tých relatívne menších bola na javisku neprehliadnuteľná. Bola spontánna, vierohodná, húževnatá, svoju energiu prenášala z javiska do hľadiska. Odišla zo SND trochu priskoro, v posledných rokoch žila u dcéry v Španielsku a tak sme o nej mali len kusé správy. V histórii slovenskej kultúry a zvlášť v SND však Marta Nitranová zanechala výraznú stopu.

Češť jej pamiatke!